

18. Tsis D.I. (2012). Zabezpechennya optimalnoyi ruhovoyi aktivnosti studentiv u vischomu navchalnomu zakladi. Sbornik nauchnyih trudov SWorld, 50 (4), 65-68.
19. Tsos A., Berger, O. Sabirov (2015). Riven fizichnoyi aktivnosti studentiv vischih navchalnih zakladiv. Fizichne vihovannya, sport i kultura zdorov'ya u suchasnomu suspilstvi, S. 202-210.
20. Tsos A., Shevchuk A., Kasarda O. (2014). Ruhova aktivnist u motivatsiyno-tsinnisnih orientatsiyah studentiv. Fizichne vihovannya, sport i kultura zdorov'ya u suchasnomu suspilstvi, 4 (28), S. 83-87.
21. Galan, Ya., Ohnystyi, A., Andrieieva, O., Zoriy, Ya., Moseychuk, Yu., Yarmak, O., Ohnysta, K., Kozhokar M. (2020). Pedagogical conditions for the formation of physical culture in first grade school students by means of olympic education in the New Ukrainian School. Collective monograph. Edited by. Riga, Latvia "Baltija Publishing", 118 p. <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/49>
22. Galan Ya., Korzb Yu., Zavgorodnia T., Strazhnikova I., Kushnir I., Shestobuz O., Yarmak O., Tsybanyuk O., Kozhokar M. (2019). Correction of the psychophysiological state of young men aged 11-12 years by means of hiking tourism. Journal of Physical Education and Sport, 19 (Supplement issue 6), 2120-2126. <https://efsupit.ro/images/stories/november2019/Art%20318.pdf>
23. Yaroslav Galan, Lidiia Dotsyuk, Ivan Vaskan, Iryna Kushnir, Olena Hauriak, Lesia Lohush, Nataliia Kuchumova, Olga Beshlei. (2022). Monitoring the effectiveness of innovative forms of orienteering during the Covid-19 pandemic. Journal of Physical Education and Sport, 22 (8), 1885-1892. <https://www.efsupit.ro/images/stories/august2022/Art%20238.pdf>
24. Prikhodko V, Tomenko O, Radziejowski P, Dolbysheva N, Solovey D, Galan Y. (2021). Justification of specific principles of state and public management for sports area development in Ukraine. Balt J Health Phys Act, Suppl (2), 109-121. <https://www.balticsportscience.com/journal/vol13/iss7/11/>

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.02(160).16
УДК: 796.071.4; 378.147

Галімський В. О.,
кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент,
доцент кафедри спеціальної фізичної та домедичної підготовки факультету №3
Донецького державного університету внутрішніх справ
Молнар М. В.,
кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент,
доцент кафедри фізичного виховання ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Оленченко В. В.,
старший викладач кафедри фізичної підготовки та спорту
Національної Академії Національної гвардії України,
Мердов С. П.,
старший викладач кафедри спеціальної фізичної та домедичної підготовки факультету №3
Донецького державного університету внутрішніх справ
Трифан О. М.,
старший викладач кафедри фізичного виховання ДВНЗ
«Ужгородський національний університет»
Лунгу Д. І.,
викладач кафедри спеціальної фізичної та домедичної підготовки факультету №3
Донецького державного університету внутрішніх справ

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ТЕХНІЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ САМБІСТІВ ВИСОКОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ, ФІНАЛІСТІВ ЧЕМПІОНАТУ СВІТУ – 2022

На підставі результатів моніторингу спеціалізованих Інтернет-ресурсів (аналізу науково-методичної та довідкової літератури), членами науково-дослідної групи встановлено, що актуальним питанням проведення аналітичного огляду техніко-тактичної підготовленості спортсменів, які спеціалізуються у спортивних видах боротьби за підсумками їхньої участі у змаганнях найвищих рангів – присвячено недостатню кількість досліджень, це у свою чергу підкреслює актуальність і практичну складову обраного напрямку наукової розвідки.

Головною метою дослідження є проведення аналітико-статистичного аналізу технічної підготовленості самбістів високої кваліфікації, фіналістів Чемпіонату світу 2022 року (м. Бишкек, Киргизстан). Методи дослідження: абстракції, вимірювання, експертного оцінювання, опитування, порівняння, спостереження тощо.

В результаті теоретичного дослідження членами науково-дослідної групи проведено аналітико-статистичний аналіз технічної підготовленості самбістів високої кваліфікації, фіналістів Чемпіонату світу 2022 року (м. Бишкек, Киргизстан).

Вважаємо доцільним результати теоретичного дослідження прийняти до уваги провідним тренерам, які спеціалізуються в боротьбі самбо (спортивний розділ). Враховуючи вище викладене членами науково-дослідної групи рекомендується зосередити увагу фахівців одноборств на підвищенні показників активності та ефективності змагальних дій самбістів, а саме: 1) досконале вивчення діючих Правил боротьби самбо; 2) розвитку та удосконаленні техніко-тактичної підготовленості одноборців; 3) розширенню арсеналу «коронних технічних дій» у стійці та

партері; 4) розроблення індивідуальних тактичних схем ведення змагальної сутички в партері із використанням больових прийомів на руки та ноги після утримання супротивника; 5) покращенні показників підсистеми біологічного контролю самбістів високої кваліфікації.

Перспективи подальших досліджень у обраному напрямі наукової розвідки передбачають проведення аналітико-статистичного аналізу технічної підготовленості самбісток високої кваліфікації, фіналісток Чемпіонату світу 2022 року (м. Бишкек, Киргизстан).

Ключові слова: аналітика, боротьба самбо, вагові категорії, висока кваліфікація, відеоаналіз, експертне оцінювання, моніторинг, однокористування, складники, спортивна боротьба, статистика, технічна підготовленість

Galimskyi V., Molnar M., Olenchenko V., Merdov S., Trifan O., Lunhu Analytical review of the technical preparation of highly qualified athletes who specialize in Sambo wrestling, finalists of the 2022 World Championship. Based on the results of the monitoring of specialized Internet resources (analysis of scientific and methodological and reference literature), the members of the scientific research group determined that the urgent issue of conducting an analytical review of the technical and tactical preparedness of athletes who specialize in wrestling sports based on the results of their participation in competitions of the highest ranks - the insufficient amount of research is devoted, this in turn emphasizes the relevance and practical component of the chosen direction of scientific research.

The main goal of the study is to conduct an analytical and statistical analysis of the technical readiness of highly qualified Sambo wrestlers, finalists of the 2022 World Championship (Bishkek, Kyrgyzstan). Research methods: abstraction, measurement, expert evaluation, survey, comparison, observation.

As a result of the theoretical research, the members of the research group conducted an analytical and statistical analysis of the technical readiness of highly qualified Sambo wrestlers, finalists of the 2022 World Championship (Bishkek, Kyrgyzstan).

We consider it expedient to take the results of the theoretical research into consideration by leading coaches who specialize in Sambo wrestling (sports section). Taking into account the above, it is advisable to focus the attention of coaches on increasing the indicators of activity and efficiency of competitive actions of Sambo wrestlers, namely on: 1) thorough study of the current Rules of Sambo wrestling; 2) development and improvement of technical and tactical preparation of fellow wrestlers; 3) expanding the arsenal of "crown technical actions" in the rack and parterre; 4) development of individual tactical schemes for conducting a competitive fight on the ground floor with the use of pain techniques on the arms and legs after holding the opponent; 5) improving indicators of the subsystem of biological control of highly qualified Sambo wrestlers.

Prospects for further research in the chosen field of scientific research include an analytical and statistical analysis of the technical readiness of highly qualified (female) Sambo wrestlers, finalists of the 2022 World Championship (Bishkek, Kyrgyzstan).

Keywords: analytics, Sambo wrestling, weight categories, high qualification, video analysis, expert evaluation, monitoring, single combat, components, sports wrestling, statistics, technical readiness

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Враховуючи реалії сьогодення боротьба самбо за своїм техніко-тактичним арсеналом є достатньо ефективним видом однокористування. Крім цього, досліджуваний вид спортивної боротьби є високофункціональним засобом гармонійного та фізичного розвитку особистості. Важливим є той факт, що боротьба самбо забезпечує формування навичок самозахисту у представників різних груп населення, а також сприяє формуванню готовності індивіда до захисту України, що на сьогодні є важливим практичним завданням.

Відповідно до вище зазначеного, на сьогодні актуальним і своєчасним є організація якісного аналітико-статистичного аналізу технічного арсеналу висококваліфікованих спортсменів, які спеціалізуються в боротьбі самбо. Це сприятиме своєчасному, а також раціональному внесенню коректив у річні плани підготовки провідних українських самбістів (різних вікових груп та вагових категорій), що забезпечить підвищення показників їхньої змагальної діяльності.

Теоретичне дослідження виконано відповідно до **плану науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт:** кафедри спеціальної фізичної та домедичної підготовки факультету №3 Донецького державного університету внутрішніх справ м. Кропивницький; кафедри фізичного виховання ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; кафедри фізичної підготовки та спорту Національної Академії Національної гвардії України, м. Харків, а також профільних кафедр закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання (вищих військових навчальних закладів) відповідно до договорів про міжкафедральну співпрацю (ініціативний проект «Аналітика самбо»).

Аналіз останніх досліджень і публікацій (1 етап, жовтень-листопад 2022 р.) дозволив визначити провідних учених: Р. Троня [1], А. Алексеева, К. Ананченка, Н. Бойченко [2], В. Сазонова [3], А. Дяченко, Ю. Паламарчук, М. Маєвського, С. Ільченка, Е. Сивохопа, І. Кушнір [4], О. Хацаюка, Е. Сивохопа, В. Волянського, О. Нестерова, М. Делямби [5] й інших фахівців спортивних видів боротьби: М. Ляха, О. Моргунова, Г. Огаря, А. Палатного, П. Рибалки, М. Хасанова, В. Шандрігося – які у своїх працях висвітлили актуальні питання побудови системи багаторічної підготовки спортсменів та спортсменок, які спеціалізуються в боротьбі самбо.

Достатньо інформативними, виконаними на високому науково-методичному рівні є напрацювання учених: О. Пришви, Д. Драгунова, М. Голубничого, Р. Павлова, С. Кулібаби, Л. Мичковської [6], О. Хацаюка, О. Солодкої, О. Суравова, Н. Партико, О. Полякова, О. Кусовської, Є. Лозового, Ю. Белошенка [7], І. Ковальова, С. Ільченка, С. Замрозович-Шадріної, А. Дяченко, Т. Людовик, А. Антонюка [8], А. Забори, С. Замрозович-Шадріної, В. Колеснікова, О. Хацаюка, Р. Павлова [9] та інших фахівців однокористування (аналітиків бойових мистецтв): К. Ананченка, В. Богуславської, С. Подгурського, Л. Подрігала, О. Соколова, Ю. Тропіна – у яких наведені результати визначення основних складників

техніко-тактичної підготовленості спортсменів високої кваліфікації, які спеціалізуються в боротьбі самбо.

Відповідно до результатів аналізу науково-методичної, спеціальної та довідкової літератури (моніторингу спеціалізованих Інтернет-ресурсів), членами науково-дослідної групи встановлено, що актуальним питанням проведення аналітичного огляду техніко-тактичної підготовленості спортсменів, які спеціалізуються у спортивних видах боротьби за підсумками їхньої участі у змаганнях найвищих рангів – присвячено недостатню кількість досліджень, це у свою чергу підкреслює актуальність і практичну складову обраного напрямку наукової розвідки.

Мета статті. Головною метою дослідження є аналітико-статистичний аналіз технічної підготовленості самбістів високої кваліфікації, фіналістів Чемпіонату світу 2022 року (м. Бишкек, Киргизстан).

Для досягнення мети дослідження планувалося вирішити наступні завдання:

- провести аналіз науково-методичної та спеціальної літератури у напрямі побудови системи багаторічної підготовки спортсменів та спортсменок, які спеціалізуються в боротьбі самбо;

- здійснити моніторинг Інтернет-ресурсів (аналіз спеціальної та довідкової літератури) у напрямі визначення складників техніко-тактичної підготовленості спортсменів високої кваліфікації, які спеціалізуються в боротьбі самбо.

Методи дослідження: абстракції, вимірювання, експертного оцінювання, опитування, порівняння, спостереження тощо. Крім цього було використано власний досвід організації системи багаторічної підготовки спортсменів, які спеціалізуються у спортивних видах боротьби (дзюдо, боротьба самбо, греко-римська боротьба, вільна боротьба тощо).

Виклад основного матеріалу дослідження. У динаміці другого етапу (листопад 2022 р. – січень 2023 р.) членами науково-дослідної групи (В. Галімський, М. Молнар, В. Оленченко, С. Мердов, О. Трифан, Д. Лунгу – провідні учені та практики у обраному напрямі наукової розвідки) проведено аналітико-статистичний аналіз технічної підготовленості самбістів високої кваліфікації, фіналістів Чемпіонату світу 2022 року (м. Бишкек, Киргизстан; див. табл. 1).

Таблиця 1

Показники технічної підготовленості самбістів високої кваліфікації, фіналістів Чемпіонату світу 2022 року

Зайняте місце	Прізвище та ім'я самбістів (країна, федерація)	Основні техніко-тактичні складники						
		оц. 4 бали	оц. 2 бали	оц. 1 бал	к-сть ут-рим.	к-сть бол. прий.	к-сть пров. сутич.	заг. час. сутич. (год., хв., сек)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Вагова категорія до 58 кг (загальна кількість учасників 17 чол.)								
I місце	KHERTEK Sayan (FIAS1)	3	1	2	2	2	4	00:18:48
II місце	AIDYNBAY Kaiyrberdi (KAZ)	3	1	1	2	1	4	00:18:24
III місце	YANAKOV Borislav (BUL)	3	2	1	-	1	4	00:15:12
	RUZIEV Doston (UZB)	3	-	1	-	1	3	00:12:37
Всього за вагову категорію до 58 кг:		12>6	4=4	5=5	4>3	5>2	15>13	01:05:00>00:59:12
Вагова категорія до 64 кг (загальна кількість учасників 18 чол.)								
I місце	KOSSEKOV Muhammet (TKM)	1	1	3	1	1	3	00:14:02
II місце	BAGHIROV Elvin (AZE)	1	2	1	1	1	3	00:14:02
III місце	MANUKYAN Maksim (ARM)	1	2	-	-	-	3	00:15:00
	OLIMJONOV Sardor (UZB)	2	1	3	1	1	4	00:17:10
Всього за вагову категорію до 64 кг:		5<10	6>3	7>4	3<4	3=3	13<14	01:14:00>00:59:12
Вагова категорія до 71 кг (загальна кількість учасників 21 чол.)								
I місце	ZILFIKAROV Shamil (FIAS1)	-	2	3	-	1	4	00:19:29
II місце	ULANBEKOV Feliks (KGZ)	2	1	2	1	3	4	00:12:36
III місце	YEGENBAYEV Kakageldi (TKM)	1	2	1	-	1	4	00:17:06
	KUATAY Arnur (KAZ)	1	2	1	1	2	3	00:10:11
Всього за вагову категорію до 71 кг:		4=4	7<9	7>2	3>1	7>1	15>11	00:59:22>00:59:12
Вагова категорія до 79 кг (загальна кількість учасників 22 чол.)								
I місце	SKRYABIN Stanislav (FIAS)	1	-	4	1	2	4	00:17:18
II місце	BALTAYEV Begench (TKM)	4	3	1	1	1	4	00:19:28
III місце	DAVAADORJ Tumurkhuleg (MGL)	2	-	3	1	2	5	00:22:36
	HARKOV Ivan (BUL)	4	1	-	2	2	4	00:16:13
Всього за вагову категорію до 79 кг:		11>10	4=4	8>4	5>1	7>3	17>15	01:15:35>00:59:12

Вагова категорія до 88 кг (загальна кількість учасників 17 чол.)								
I місце	RYABOV Sergey (FIAS1)	4	-	-	3	3	4	00:11:23
II місце	GRIGORYAN Davit (ARM)	1	1	3	-	-	4	00:16:22
III місце	ASYLBEK UULU Zhamalbek (KGZ)	-	1	1	-	-	3	00:12:02
	GHVINIASHVILI Paata (GEO)	2	2	1	1	1	4	00:18:20
Всього за вагову категорію до 88 кг:		7<13	4<6	5<6	4=4	4=4	16=16	00:58:07< 00:59:12
Вагова категорія до 98 кг (загальна кількість учасників 20 чол.)								
I місце	KONOVALOV Anton (FIAS1)	3	1	-	1	2	4	00:14:43
II місце	LORIASHVILI Daviti (GEO)	4	1	3	1	1	4	00:17:45
III місце	BEGALIYEV Guvanch (TKM)	3	-	2	1	1	4	00:18:54
III місце	SIMIN Iosif (ISR)	2	-	2	1	2	4	00:15:25
Всього за вагову категорію до 98 кг:		12>4	2<6	7>4	4>1	6>2	16>14	01:06:47> 00:59:12
Вагова категорія понад 98 кг (загальна кількість учасників 17 чол.)								
I місце	TOKTOGONOV Bekbolot (KGZ)	1	3	2	-	2	4	00:15:26
II місце	DAMDINSUREN Purevdorj (MGL)	3	1	1	2	2	4	00:14:12
III місце	HOJAMUHAMEDOV Batyr (TKM)	2	4	1	-	1	4	00:13:56
	BRACHEV Anton (FIAS1)	2	1	1	1	1	4	00:14:20
Всього за вагову категорію понад 98 кг (Δ <, >, =):		8>6	9>5	5>4	3>1	6>3	16>14	00:58:04< 00:59:12

Примітка: 1) в процесі аналітико-статистичної обробки результатів виступів самбістів досліджуваної категорії використано офіційні протоколи «ЧС-2022» [10]; 2) ідентифікація країни чемпіонів та призерів «ЧС-2022» здійснено відповідно до міжнародних стандартів; 3) у графі 3 визначено загальну кількість технічних дій оцінених у 4 бали; 4) у графі 4 визначено загальну кількість технічних дій оцінених у 2 бали; 5) у графі 5 визначено загальну кількість технічних дій оцінених в 1 бал; 6) у графі 6 визначено загальну кількість проведених утримань; 7) у графі 7 визначено загальну кількість проведення самбістами больових прийомів; 8) у графі 8 визначено загальну кількість проведених самбістами змагальних сутичок; 9) у графі 9 визначено загальний час проведених сутичок самбістами упродовж змагань; 10) у графі «Всього за вагову категорію» вказано порівняльний аналіз (Δ <, >, =) основних техніко-тактичних складників у порівнянні із аналогічними показниками продемонстрованими самбістами на чемпіонаті світу 2021 року.

У Чемпіонаті Світу – 2022 року з боротьби самбо (серед чоловіків) прийняли участь однокорці з 11 країн (окремо під егідою FIAS виступали спортсмени з Росії, які не підтримують агресію проти України). Збірна команда України у змаганнях найвищого рангу з боротьби самбо у 2022 році участі не приймала. У свою чергу, перше загальнокомандне місце виборолла збірна команда FIAS-1 (5 золотих та 1 бронзова медалі), друге місце – збірна команда Туркменістану (1 золота, 1 срібна та 3 бронзових медалі) і третє місце збірна команда – Киргизстану (1 золота, 1 срібна та 1 бронзова медаль) [10]. Аналіз найбільш ефективної техніки продемонстрованої самбістами високої кваліфікації (фіналістів «Чемпіонату світу 2022 р.», незалежно від вагових категорій надано на рис. 1).

Рис. 1. Найбільш ефективні технічні дії досліджуваних самбістів високої кваліфікації (%), у динаміці їхньої участі в «ЧС – 2022», незалежно від вагових категорій

Відповідно до моніторингу відеоматеріалів, а також аналізу протоколів зазначених вище змагань найвищого рангу встановлено, що найтехнічнішим самбістом незалежно від вагової категорії є KHERTEK Sayan (FIAS1) (вагова

категорія до 58 кг), що забезпечило йому I місце в особистому заліку. У свою чергу, найменше часу (0,28 сек) для досягнення перемоги під час змагальної сутички витратив самбіст: KONOVALOV Anton (FIAS1) (вагова категорія до 98 кг; виборов золоту медаль).

Найбільше сутичок (5 разів виходив на борцівський килим, загальний час 22 хв., 36 сек.) за період змагань провів самбіст DAVAADORJ Tumurkhuleg (MGL), який посів 3 місце у ваговій категорії до 79 кг. У свою чергу, найменше сутичок (по 3 рази виходили на борцівський килим) упродовж «ЧС – 2022» самбісти: RUZIEV Doston (UZB, вагова категорія до 58 кг) – здобув бронзову нагороду; KOSSEKOV Muhammet (TKM, вагова категорія до 64 кг) – здобув золоту медаль; BAGHIROV Elvin (AZE, вагова категорія до 64 кг) – здобув срібну медаль; MANUKYAN Maksim (ARM, вагова категорія до 64 кг) – здобув бронзову нагороду; KUATAY Arnur (KAZ, вагова категорія до 71 кг) – здобув бронзову нагороду; ASYLBEK UULU Zhamalbek (KGZ, вагова категорія до 88 кг) – здобув бронзову нагороду. Відповідно до кількісного, а також якісного аналізу офіційних протоколів [10] «ЧС – 2022», визначено найбільшу кількість учасників – 22 чол., вагова категорія до 79 кг. І навпаки, найменш чисельнішими по – 17 чол., виявилися вагові категорії: до 58 кг, до 88 кг та понад 98 кг (результати порівняльного аналізу технічних складників фіналістів Чемпіонату світу 2022 року із аналогічними показниками продемонстрованими самбістами у минулому році надано на рис. 2). Враховуючи вище зазначене, а також відповідно до офіційних протоколів змагань найвищого рангу [10] (результатів моніторингу технічної підготовленості спортсменів високої кваліфікації, чемпіонів та призерів Чемпіонату світу 2021 року [6]) доцільно констатувати, що сумарний час участі представників досліджуваної категорії в змагальних сутичках у вагових категоріях: до 58 кг, до 64 кг, до 71 кг, до 79 кг, до 98 кг – збільшився, а у самбістів, представників вагових категорій: до 88 кг, понад 98 кг – зменшився.

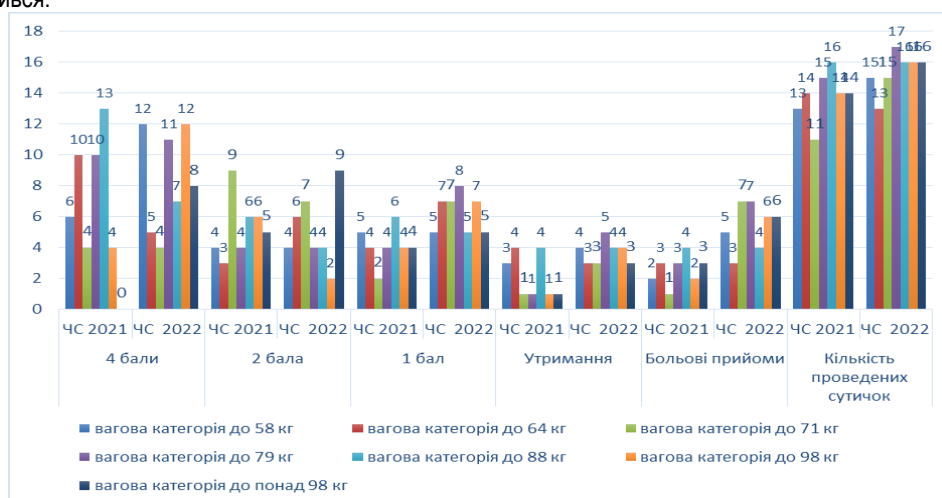

Рис. 2. Порівняльний аналіз технічної підготовленості самбістів високої кваліфікації, фіналістів Чемпіонату світу 2021 р., 2022 р.

Таким чином, поставлені перед нами завдання виконані, а головна мета дослідження – досягнута.

Висновки і перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. В результаті теоретичного дослідження членами науково-дослідної групи проведено аналітико-статистичний аналіз технічної підготовленості самбістів високої кваліфікації, фіналістів Чемпіонату світу 2022 року. Вважаємо доцільним результати теоретичного дослідження прийняти до уваги провідним тренерам, які спеціалізуються в боротьбі самбо (спортивний розділ). Враховуючи вище викладене також доцільним є зосередження уваги провідних тренерів на підвищенні показників активності та ефективності змагальних дій самбістів, а саме: 1) досконале вивчення діючих Правил боротьби самбо; 2) розвитку та удосконаленні техніко-тактичної підготовленості одноборців; 3) розширенню арсеналу 2коронних технічних дій у стійці та партері; 4) розроблення індивідуальних тактичних схем ведення змагальної сутички в партері із використанням больових прийомів на руки та ноги після утримання супротивника; 5) покращенні показників підсистеми біологічного контролю самбістів високої кваліфікації. Результати теоретичного дослідження впроваджені у систему багаторічної підготовки здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (м. Ужгород), які спеціалізуються в боротьбі самбо. Окремі результати дослідження впроваджені в систему спеціальної фізичної підготовки слухачів та курсантів: Донецького державного університету внутрішніх справ (м. Кропивницький); Національної Академії Національної гвардії України (м. Харків). Члени науково-дослідної групи висловлюють подяку заслуженому тренеру України О. Хацаюку за якісне наукове консультування (науково-методичний та статистичний супровід) на всіх етапах теоретичного дослідження.

Перспективи подальших досліджень у обраному напрямі наукової розвідки передбачають проведення аналітико-статистичного аналізу технічної підготовленості самбісток високої кваліфікації, фіналісток Чемпіонату світу 2022 року (м. Бишкек, Киргизстан).

Література

- Тронь Р.А. Контроль спеціальної підготовленості кваліфікованих спортсменів у бойовому самбо : автореф. дис. ... канд. наук з фізичного виховання і спорту : 24.00.01. Київ, 2014. 22 с.
- Алексеев А.Ф., Ананченко К.В., Бойченко Н.В. Теорія та методика викладання дзюдо та самбо: навчальний посібник. Харків : ХДАФК, 2014. 124 с.
- Сазонов В.В. Корекція процесів відновлення в організмі кваліфікованих борців: дис. ... канд. наук з фізичного виховання і спорту : 24.00.01. Київ, 2017. 201 с.

4. Дяченко А.А., Паламарчук Ю.Г., Маєвський М.І., Ільченко С.С., Сивохоп Е.М., Кушнір І.С. Результати дослідно-експериментальної перевірки технічних засобів термінової інформації в системі багаторічної підготовки однокорців. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. Київ, 2021. – Вип. 10 (141). С. 56-61.
5. Хацаюк О.В., Сивохоп Е.М., Волянський В.Г., Нестеров О.С., Делямба М.М. Результати дослідно-експериментальної перевірки педагогічних умов формування готовності тренерів з однокорств до застосування тактичних схем у професійній діяльності. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. Київ, 2022. – Вип. 11 (157). С. 139-145.
6. Пришва О.Б., Драгунов Д.М., Голубничий М.В., Павлов Р.В., Кулібаба С.О., Мичковська Л.І. Аналітичний огляд техніко-тактичної підготовленості самбістів високої кваліфікації за підсумками «ЧС-2021». *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. Київ, 2022. – Вип. 3 (148). С. 109-115.
7. Хацаюк О.В., Солодка О.В., Суоров О.А., Партико Н.В., Полякова О.О., Кусовська О.С., Лозовий Є.А., Белошенко Ю.К. Аналіз техніко-тактичної підготовленості спортсменів високої кваліфікації, які спеціалізуються в бойовому розділі самбо за підсумками «ЧС-2021». *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. Київ, 2022. – Вип. 1 (145). С. 120-126.
8. Ковальов І.М., Ільченко С.С., Замрозевич-Шадріна С.Р., Дяченко А.А., Людовик Т.В., Антонюк А.Е. Аналіз техніко-тактичної підготовленості спортсменок високої кваліфікації, які спеціалізуються в боротьбі самбо за підсумками «ЧС-2021». *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. Київ, 2022. – Вип. 2 (146). С. 119-125.
9. Забора А.В., Замрозевич-Шадріна С.Р., Колесніков В.В., Хацаюк О.В., Павлов Р.В. Особливості техніко-тактичного арсеналу спортсменів високої кваліфікації, які спеціалізуються в боротьбі самбо. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. Київ, 2022. – Вип. 4 (149). С. 53-59.
10. International Sambo Federation (ISF, World Sambo Championships, Bishkek, Kyrgyzstan (M&W SAMBO)) (2022). URL: <https://Sambo.sport/en/events/championat-mira-po-Sambo-muzhchiny-zhenshchiny-boevoe-Sambo-2022/results/> (date of application: 22.01.2023).

References

1. Tron R. Control of special training of qualified athletes in Combat Sambo: author's ref. diss. ... Cand. of Physical Scien. and Sport: 24.00.01. Kyiv, 2014. 22 p.
2. Alekseev A.F., Ananchenko K.V., Boychenko N.V. Theory and methods of teaching judo and Sambo: a study guide. Kharkiv: KhDAFK, 2014. 124 p.
3. Sazonov V. Correction of recovery processes in the body of skilled fighters (Martial arts): diss. ... Cand. of Physical Scien. and Sport: 24.00.01. Kyiv, 2017. 201 p.
4. Dyachenko A.A., Palamarchuk Y.G., Mayevskiy M.I., Ilchenko S.S., Sivohop E.M., Kushnir I.S. Results of research and experimental verification of technical means of urgent information in the system of long-term training of fellow wrestlers. *Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports)*. Kyiv, 2021. – Issue 10 (141). p. 56-61.
5. Khatsaiuk O.V., Sivokhop E.M., Volyanskiy V.G., Nesterov O.S., Deliamba M.M. The results of the research and experimental verification of the pedagogical conditions for the formation of the readiness of martial arts coaches to use tactical schemes in professional activities. *Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports)*. Kyiv, 2022. – Issue 11 (157). p. 139-145.
6. Pryshva O.B., Dragunov D.M., Golubnychiy M.V., Pavlov R.V., Kulibaba S.O., Mychkovska L.I. Analytical review of the technical and tactical preparedness of highly qualified Sambo wrestlers based on the results of the "2021 World Championship". *Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports)*. Kyiv, 2022. – Issue 3 (148). p. 109-115.
7. Khatsaiuk O., Solodka O., Surovov O., Partiko N., Polyakova O., Kusovska O., Lozovy E., Beloshenko Yu. Analysis of technical and tactical training of highly qualified athletes who specialize in the combat section of Sambo on the results of "World Cup-2021". *Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports)*. Kyiv, 2022. – Issue 1 (145). p. 120-126.
8. Kovalev I., Ilchenko S., Zamrozevych-Shadrina S., Dyachenko A., Ludovik T., Antonyuk A. Analysis of technical and tactical training of highly qualified athletes who specialize in Sambo wrestling following the results of the 2021 World Cup. *Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports)*. Kyiv, 2022. – Issue 2 (146). p. 119-125.
9. Zabora A.V., Zamrozevych-Shadrina S.R., Kolesnikov V.V., Khatsaiuk O.V., Pavlov R.V. Features of the technical and tactical arsenal of highly qualified athletes who specialize in Sambo wrestling. *Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports)*. Kyiv, 2022. – Issue 4 (149). p. 53-59.
10. International Sambo Federation (ISF, World Sambo Championships, Bishkek, Kyrgyzstan (M&W SAMBO)) (2022). URL: <https://Sambo.sport/en/events/championat-mira-po-Sambo-muzhchiny-zhenshchiny-boevoe-Sambo-2022/results/> (date of application: 22.01.2023).